T.C
AKSARAY VALİLİĞİ
Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Karar tarihi : 28/02/2013
Karar no : 2013/02

MAHALLİ ÇEVRE KURULU KARARI

İl Mahalli Çevre Kurulu Vali Yardımcısı Kubilay ANT başkanlığında gündem konusunu görüşmek üzere toplanmıştır.

Madde 1:

14.11.2012 tarihinde görüşülüp karara bağlanan 2012/2 sayılı İlimiz Mahalli Çevre Kurulu Kararı Madde 4'te belirtilen Ulusal Temiz Hava Eylem Planı hazırlanması ve ilimizdeki hava kirliliğini azaltmaya yönelik uygulamalarını gerçekleştirmek amacıyla 08.02.2013 tarihinde saat 14:00'te alt komisyon tarafından hazırlanan Temiz Hava Eylem Planının uygulamaya konulması;

Oy birliği ile karar verilmiştir.

BAŞKAN

Kubilay ANT
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C
AKSARAY VALİLİĞİ
Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Karar tarihi : 28/02/2013
Karar no : 2013/02

Hakan EŞİTGEN J. Binbaşı İl Jandarma Komutanlığı	Hüseyin ALTINSOY Aksaray Bel. Bşk. Yrd. Aksaray Belediye Başkanlığı	Mustafa AYKIN Emniyet Müdürü İl Emniyet Müdürlüğü
Hüsnü YILDIZ İl Müdürü Çevre ve Şehircilik İl Md.	İrfan İnanır Şube Müd. Bilim, San. ve Teknoloji İl Md.	Nuhar YILDIZ İl Md. Yrd. Sosyal Güvenlik İl Md.
Bestami ZABUN İl Müdürü Gıda, Tarım ve Hayv. İl Md.	Yahya ÇAL Şube Müdürü İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Ali AYKAS İl Defterdarlığı
Lütfiye DENERİ İl Millî Eğitim Müdürü	Necati ÇÖKÇE Aksaray Orman ve Su İşleri Şube Müdürü Orman Şube Müdürlüğü	Dr. Akın SÜDEMEN İl Sağlık Müdürü İl Sağlık Müdürlüğü
Dr. Oğuz KELEŞ İl Halk Sağlığı Müdürü Halk Sağlığı İl Müdürlüğü	Yusuf KOÇOĞLU Bakım Müh. Karayolları 38. Şube Şefliği	Ticaret ve Sanayi Odası Bşk. Y.
Emin KOÇAK Yönetim Kurulu Başkanı Ziraat Odası Başkanlığı		

AKSARAY TEMİZ HAVA EYLEM PLANI

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

AKSARAY ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ

AKSARAY İLİ VE ŞEHİR MERKEZİNİN NÜFUS GELİŞİMİ

1990 yılından itibaren kent, kırsal ve toplam nüfus verileri aşağıda verilmektedir.

	TOPLAM			ŞEHİR			KÖY		
	Toplam	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**
1990	326.399	156.546	169.853	169.853	70.615	73.602	182.182	85.931	96.251
2000	396.084	195.822	200.262	200.216	99.916	100.300	195.868	95.906	99.962
2010	377.505	186.956	190.549	228.060	113.272	114.788	149.445	73.684	75.761
2012	379.915	188.945	190.970	236.177	117.786	118.391	143.738	71.159	72.579

Tablodan da görüleceği üzere, son 22 yıl içinde il nüfusunda büyük değişiklik olmamıştır. Ancak yıllara göre şehir nüfusu artış gösterirken köy nüfusunda azalma söz konusudur. Bu sonuç İlimizin şehirleşmesi ve yoğunlaşan insan faaliyetleri ve tüketim kapasitesinden dolayı çevre sorunları oluşmaktadır. Bu sorunlardan birisi de hava kirliliği sorunudur.

HAVA KİRLİLİĞİ

Hava Kirliliği, havada katı, sıvı ve gaz şeklindeki yabancı maddelerin insan sağlığına, canlı hayatına ve ekolojik dengeye zarar verecek miktar, yoğunluk ve sürede atmosferde bulunmasıdır. İnsanların çeşitli faaliyetleri sonucu meydana gelen üretim ve tüketim aktiviteleri sırasında ortaya çıkan atıklarla hava tabakası kirlenerek, yeryüzündeki canlı hayatı olumsuz yönde etkilenmektedir. Aksaray'da özellikle kış aylarında gerek ısınmadan gerekse motorlu taşıtlardan kaynaklanan hava kirliliği şehrimizin önemli bir sorunu haline gelmiştir.

İlimizde hava kalitesi ile doğrudan ilişkili verilere göz attığımızda; Yasal mevzuat doğrultusunda Hava kirliliği ile mücadeleden sorumlu kurumların Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Aksaray Belediye Başkanlığı ve İlçe Belediye Başkanlıkları olduğu, Endüstri Tesislerinden Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde ilimizde emisyon izni alan sanayi tesisi sayısının 222 olduğu, Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde katı yakıt satış izin belgesi alan işletme sayısının 392 olduğu görülmektedir.

Bakanlığımızca 2005 yılında ihalesi yapılan Hava Kalitesi İzleme İstasyonu 08.05.2007 tarihinde muayene kabulü yapılarak ölçümlere başlamıştır.

1- SANAYİDEN KAYNAKLANAN HAVA KİRLİLİĞİ

Son yıllarda Aksaray İli sanayileşmede atağa kalkmıştır. E-90 karayolunun ilimizden geçmesi her türlü sanayi kuruluşuna elverişli düz arazi varlığı, nüfus yoğunluğunun sağladığı iş gücü imkanı ve ulaşım rahatlığı Aksaray İli'nde sanayiinin gelişmesine neden olmuştur.

İlimizde esas sanayileşme ise, 1989 yılında il olmasından sonra başlamış ve Aksaray Organize Sanayi Bölgesi'nin faaliyete geçmesiyle 1997 yılından sonra hız kazanmıştır. 1997-2001 yıllarında dünyada ve ülkemizde de görülen ekonomik kriz il sanayisine de yansımış ancak buna rağmen ilde otomotiv, otomotiv yan sanayi, tekstil, gıda, süt ve süt ürünleri, kimya ve plastik sanayi, metal ve makine sanayi, ile toprak ve madene dayalı irili ufaklı birçok işletme faaliyete geçmiş bir çoğu da Organize Sanayi Bölgesi'nde de dahil olmak üzere yatırıma devam etmektedir. Ayrıca il merkezinde 3 adet Ortaköy İlçesi'nde de 1 adet olmak üzere toplam 4 adet sanayi sitesi amacına ulaşmıştır. Sanayi il merkezinde toplanmış olup, Ortaköy İlçesi'nde birkaç yem ve süt fabrikası bulunmakta olup, diğer ilçelerde sanayi tesisi bulunmamaktadır. İlimizde Organize Sanayi Bölgesi'nin kurulması ile sanayide planlı döneme girilmiştir. Organize Sanayi Bölgesi E-90 Karayolu üzerinde yer almaktadır. Ulaşım imkanları çok rahat olup ilimizden geçen duble yollar tamamlanmıştır. Gümrük Müdürlüğümüz ve KOSGEB Sinerji Odağı Merkezi mevcuttur. Mersin Limanına ve Ankara'ya 200 km, Konya ve Kayseri illerine 150 km mesafededir. Yine en kısa zamanda İlimizde İhracatçılar Birliği de açılacaktır.

Aksaray Organize Sanayi Bölgesi'nde halen 2500'ün üzerinde işçi istihdam ediliyor. Bu sayının, bölgede faaliyet gösteren tesislerin tam kapasiteye ulaşması ve inşaatı devam eden tesislerin üretime geçmesiyle birlikte istihdam sayısının 10.000'i (onbin) aşması hedeflenmektedir. Bölgemizde otomotiv, otomotiv yan sanayi, tarım alet makinaları ve plastik sanayinde birçok dış ülkeye ihracat yapan firmalar mevcuttur.

İlimizin 5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Kanunu kapsamına alınmış olması mevcut Organize Sanayi Bölgesi'nde yatırımların hızlı bir şekilde gerçekleşmesine ve I. Organize Sanayi Bölgesi'nin % 100 doluluk oranına ulaşması sebebiyle, Aksaray OSB'nin bitişiğinde bulunan 373 hektarlık alanda OSB'nin genişleme alanı olarak belirlenerek hızla çalışmalara başlanmıştır. Bu çalışmalar neticesinde kurumlardan gerekli izinler alınarak genişleme alanının imar planı hazırlanmıştır. 373 hektarlık genişleme alanı ile ilgili alt yapı proje ihalesi Bakanlığımızca yapılmıştır. İlimiz Organize Sanayi Bölgesi'nde 2011 yılı sonu itibarı ile 133 firma üretime geçmiş, 41 firma inşaat aşamasında, 65 firma ise proje aşamasındadır.

2005 Mart ayından itibaren Aksaray Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyette bulunan tesisler doğalgaz kullanmaya başlamıştır.

Ayrıca; İlimizde, 2011 yılında Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik kapsamında yapılan çalışmalar neticesinde 13 firmaya Hava Emisyonu konulu Geçici Faaliyet Belgesi, 8firmaya Hava emisyonu konulu Çevre İzni verilmiştir.

Aksaray Organize Sanayi Bölgesi

İlimizde sanayileşme il merkezinde yoğunlaşmıştır. İlimiz Ortaköy İlçesi'nde yem ve süt işletmeleri yoğunlukta iken, konfeksiyon ve granit imalatı yapan işletmelerde bulunmaktadır. Ayrıca Ortaköy İlçesi'nde 250 işyeri bulunan Küçük Sanayi Sitesi yapı kooperatifi Bakanlığımız kredi desteği ile tamamlanarak amacına ulaşmıştır.

İlimiz Sarıyahşi İlçesi'nde 2 adet mermer blok çıkarma işletmesi bulunmaktadır. Bunlardan biri çıkarılan mermeri plaka haline dönüştürmektedir.

İlimiz Eskil İlçesi'nde 2 adet ham Ayçiçek yağı üreten tesisi 2 adet yem fabrikası bulunmaktadır. Ayrıca Eskil ilçemizde yapımı devam eden bir adet KSS Yapı Kooperatifi bulunmaktadır.

İlimiz Gülağaç ilçesinde bir adet kum çakıl-mıcır işleme tesisi bulunmaktadır. Gülağaç KSS Yapı Kooperatifinin Bakanlık Kredi desteği yapımı konusunda yer seçim çalışmaları sürdürülmektedir.

İlimiz Güzelyurt İlçesi'nde bir adet blok mermer çıkarma tesisi bulunmaktadır.

İlimiz Ağaçören ilçesin de Bakanlığımız kredi desteği ile KSS Yapı Kooperatifi yapım çalışmaları sürdürülmektedir.

2- ISINMADAN KAYNAKLANAN HAVA KİRLİLİĞİ

Aksaray'da kış aylarında fosil kökenli yakıtların yakılması sonucu atmosfere önemli ölçüde kirletici gazlar ve partiküller yayılmaktadır. İlimizde, mevcut hava kirliliğinin tamamına yakını ısınmadan kaynaklanmaktadır. Özellikle konutlarda kalitesiz kömürlerin kullanılması ve ısıtma sistemlerinin deneyimsiz ateşçiler tarafından yakılması hava kirliliğinin en önemli sebebidir.

İlimizde, 2005 yılından itibaren konut ve işyerlerinde ısınma amacıyla doğalgaz kullanıma geçilmiş olup, konuyla ilgili bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır. İlimiz, Merkez İlçe'de 2010 yılında toplam olarak 11.396 m. doğalgaz boru hattı döşenmiştir.

2011 Yılı Konut ve İşyerlerinde Isınmada Kullanılan Yakıtların Cinslerine Göre Dağılım Tablosu

Doğalgaz abone sayısı	34.385
Müstakil mesken sayısı (sobalı)	36.898
TOPLAM	**71.283**

Aksaray Belediye Başkanlığı, Aksaraygaz 2011

Tablodan da görüldüğü gibi 71.283 müstakil meskenden 34.385 doğalgaz abonesi ile doğalgaz kullanım yüzdesi %48,24 olup bu oranı daha üst seviyelere ulaştırarak İlimizi daha yaşanabilir kente dönüştürmeliyiz.

3- MOTORLU TAŞITLARDAN KAYNAKLANAN HAVA KİRLİLİĞİ

Yakıtlar dışında hava kirliliğine neden olan diğer bir etken de trafikten kaynaklanan emisyonlardır. Egzoz gazlarından kaynaklanan kirlenmenin giderilmesi için ilde bulunan motorlu kara taşıtlarında egzoz emisyon ölçümleri yapılmaktadır. Egzoz emisyon ölçümlerinde Karbon monoksit, Karbondioksit, Hidrokarbon ve oksijen ölçümleri yapılmaktadır. Ölçümlerde, dizel ve benzinli motorlar için iki adet egzoz gazı analiz cihazı ile yazıcılar kullanılmaktadır. İlimizde egzoz emisyon ölçümleri yetki verilen istasyonlar tarafından yapılmaktadır. Mevcut durumda 11 noktada egzoz gazı ölçüm istasyonu bulunmaktadır. İlimizde tescilli araç sayısı toplam 72,453 adettir.

2011 Yılı İl Geneli Araç Sayıları

ARAÇ İSMİ	ARAÇ SAYISI
Binek Otomobil	33.806
Hafif Ticari	9.435
Ağır Ticari	5.821
Diğerleri	23.391
GENEL TOPLAM	72.453

Emniyet İl Müdürlüğü, 2011

Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğine göre;

UYARI KADEMELERİ	SO_2 (µg/m^3)	PM(Duman) (µg/m^3)
1. seviye	500	260
2. seviye	850	400
3. seviye	1100	520
4. seviye	1500	650

Belirtilen bu kirlilik konsantrasyonları 24 saatlik ortalamalardır.
— Nispi nem % 90 'ın üzerinde ise kirlilik % 10 eksiği ile uygulanır.

1. Uyarı seviyesi:
24 saatlik ölçüm ortalamaları 500 µg/m^3 SO_2 ve 260 µg/m^3 PM olduğu zaman;

1-İkinci ve Üçüncü Sınıf GSM lerin % 50 kapasitede çalışmasına,

2-Kalorifer ve sobaların günde yalnız iki defa 4 er saat yakılmasına,(05.^{00}- 09:^{00} ve 17:00- 21:^{00})

2. Uyarı Kademesi:
24 saat ölçüm ortalamaları 850 µg/m^3 SO_2 ve 400 µg/m^3 PM olduğunda;

1) Birinci Sınıf GSM lerin % 50 kapasitede çalışmasına,

2) Kalorifer ve sobaların günde yalnız 2 defa 3 er saat yakılmasına,(05: ^{00}- 08:^{00} ve 17: ^{00}- 20:^{00})

3. Uyarı Kademesi:
24 saatlik ölçüm ortalamaları 1100 µg/m^3 SO_2 ve 520 µg/m^3 PM olduğunda;

a) 1. 2. ve 3. sınıf GSM ler ve emisyon yayan bütün işyerlerinin faaliyetlerinin tamamen durdurulmasına,

b) İlk ve Orta dereceli okulların tatil edilmesine,

c) Tek ve çift plaka uygulamasına geçilmesine,

4. Uyarı Kademesi:
24 saatlik ölçüm ortalamaları 1500 µg/m^3 SO_2 ve 650 µg/m^3 PM olduğunda; Birinci, İkinci ve Üçüncü kademe önlemlerine ek olarak,

-Zorunlu ihtiyaç maddeleri üreten ve halk sağlığını doğrudan ilgilendiren iş yerleri dışında tüm işyerlerinin faaliyetlerinin durdurulmasına,

-Tüm okul, işyerleri ve resmi dairelerin tatil edilmesine,

-Askeri, Emniyet, İtfaiye, Sağlık ve zorunlu ihtiyaç maddeleri taşıyan araçlar, Kordiplomatik otolar ve taksiler hariç bütün motorlu araçların trafikten men edilmesine,

-Kalorifer ve bacalar tamamen söndürülerek hastane ve benzeri halk sağlığını ilgilendiren kuruluşlarda elektrikli ısınma cihazlarının kullanılmasına,

-Tüm kamu ve özel hastanelerin ihtiyacı karşılayacak şekilde yatak, ilaç ve diğer malzemeleri hazır bulundurmalarına,

-Özel Ambulansların en kısa sürede İl Sağlık Müdürlüğü emrine verilmesine,

-Belirlenen katı ve sıvı yakıtlar dışında yakıt kullananlar, kalorifer kazanlarını kullanılan kömürün cinsine göre tekniğine uygun yakmayanlar, ateşçi belgesi bulunmayan kalorifer kazanı ateşçisi çalıştıranlar, kazan duman borularının temizliğini zamanında yapmayanlar. hava kirliliğinin yoğun olduğu ve yakma saatlerine kısıtlama getirildiği günlerde yakma saatlerine uymayanlar, araçların egzoz emisyon ölçümlerini yıl içinde yaptırmayanlar hakkında, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu ile Çevre Kanunu'nun ilgili maddelerini ihlal gerekçesiyle cezai işlemler uygulanması gerekmektedir.

01.01.2011 – 31.12.2011 tarihleri arası İlimiz PM10 ve SO2 ölçüm sonuçları

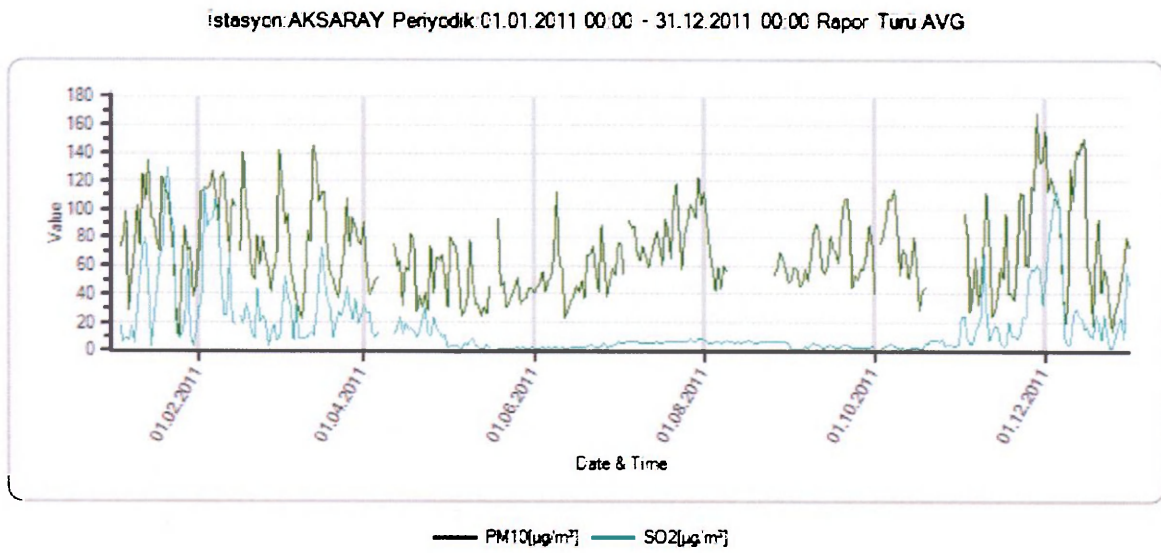

01.01.2012 – 31.12.2012 tarihleri arası İlimiz PM10 ve SO2 ölçüm sonuçları

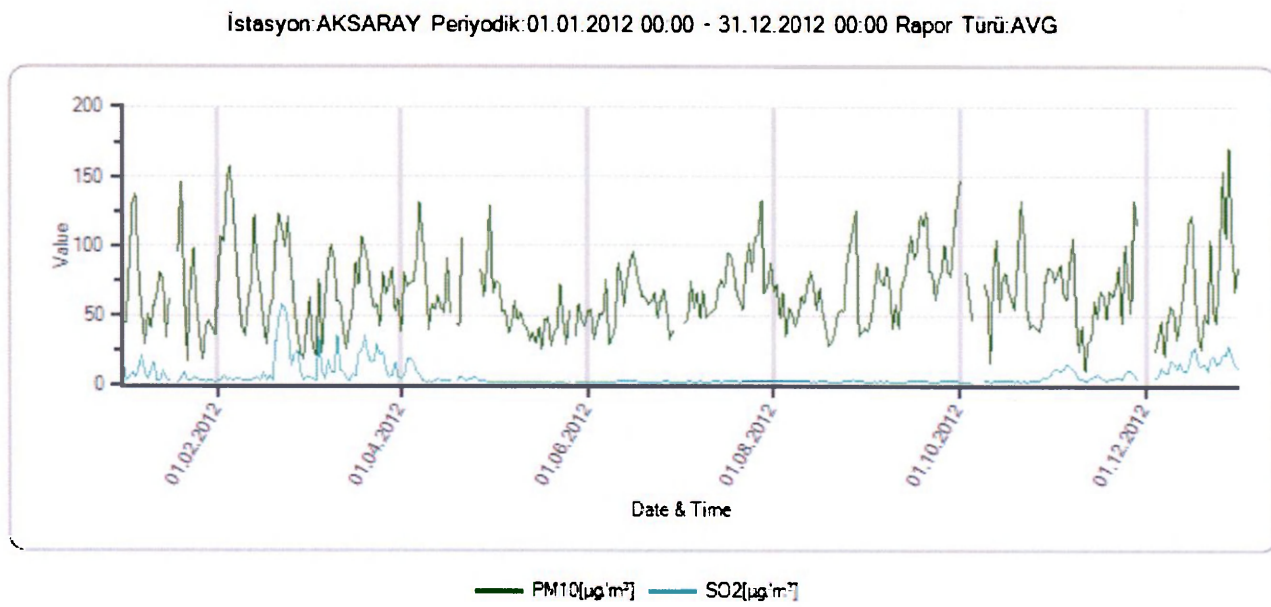

HEDEFLER

ANA HEDEF

Aksaray'da yaşayan bireylerin sağlıklı ve kaliteli bir yaşam ortamını ve bunun şartlarından birisi olan temiz havayı temin edebilmek, HAVA KİRLİLİĞİNİ ÖNLEMEK.

GENEL HEDEF

Hava kirliliğinin çevre ve insan sağlığı üzerindeki zararlı etkilerini önlemek veya azaltmak, hava kalitesi ile ilgili oluşturulmuş kriter ve standartları sağlamak. Kirletici emisyon değerleri açısından, uluslararası kabuller ve ulusal mevzuatımız tarafından belirlenmiş sınır değerleri aşmamak.

- **ALT HEDEFLER**

1- Aksaray'da yenilebilir enerji kaynaklarının, toplam enerji tüketimi içindeki payını arttırmak,

2- Tüm enerji kullanımlarında, minimum enerji maksimum fayda denklemini sağlamak,

3- Doğa ile uyumlu üretim yöntemlerini geliştirmek,

4- İnsan faaliyetlerinden kaynaklanan hava kirliliğinin, doğanın kendi döngüsü çerçevesinde bertaraf edebileceği düzeyde tutmak,

- **YÖNTEMLER**

1- Aksaray'da tüketilen tüm yakıtların kalitesini yükseltmek, daha az kirletici yakıt türlerinin yaygınlaşmasını sağlamak,

2- Özellikle sanayi tesislerinde yanma süreçlerinin en üst teknoloji ile gerçekleşmesini sağlamak,

3- En uzun mesafede, en çok yolcu ve eşya taşınımı için en az araç ve en az yakıt denklemini sağlayan ulaşım sistemini kurmak,

4- Enerji tasarrufu için gerekli donanımlara sahip binaların oluşmasını sağlamak,

5- Hava kirleticilerinin, atmosfere en düşük düzeyde salınımını sağlayacak bertaraf yöntemlerinin, her türlü kirletici noktada devreye alınmasını sağlamak,

HAVA KİRLİLİĞİNİN AZALTILMASI İÇİN GENEL ANLAMDA ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER

PLANLAMA VE YAŞAM ALIŞKANLIKLARINA DAİR

1- Şehrin yerleşim planlamasında, hava sirkülâsyonunu sağlayacak boşluk alanlar oluşturulması sağlanmalı, rüzgârın şehir içinde akışını engelleyecek yapılaşma düzenine engel olunmalıdır.

2- Sanayi tesisleri ile yerleşim alanları arasında belirli mesafe bırakacak imar düzenlemeleri yapılmalı, kent içindeki sanayi tesisi ve imalathanelerin kent yerleşimi dışına taşınması için altyapı çalışmaları yapılmalıdır.

3- Taş Ocakları, Kırma Eleme Tesisleri, Briket haneler, Mermer Atölyeleri vb. toz oluşumu riski yüksek tesislerin yerleşim alanları dışına taşınması sağlanmalıdır.

4- Fırın, Fırınlı Lokanta vb. gibi yerleşim alanı içinde yer alması gereken işyerlerinin uygun yakıt, baca ve filtre sistemine sahip olup olmadıkları düzenli olarak denetlenmelidir.

5- Gece ve gündüz 15°C'nin üzerinde olduğu günlerde kalorifer ve sobalar yakılmamalıdır. Kalorifer ve sobaların; işyerlerinde, bina iç ortam sıcaklığı 18 °C, konutlarda ise 20°C den yukarıda olmayacak şekilde yakılmalıdır.

6- Bireysel araçlar yerine toplu taşıma açlarının kullanımı yaygınlaştırılmalı, şehir içinde en yoğun ulaşım akımının olduğu güzergâhlar için en verimli toplu taşıma araçları tercih edilmelidir.

7- Şehir içinde, kent sakinlerinin güvenli bir şekilde kullanabileceği bisiklet yolları oluşturulmalıdır.

8- Yürüme mesafesindeki yerlere yürüyerek ya da bisikletle ulaşım tercih edilmelidir.

9- Şehrin sakinlerinin tasarruflu enerji tüketim ürünlerini kullanması için bilgilendirme çalışması yapılmalı ve bu ürünlerin kullanımı teşvik edilmelidir.

10- Kamu tesislerinde tasarruflu enerji tüketim ürünlerinin kullanımı zorunlu tutulmalıdır.

11- Kullanılmayan zamanlarda ışıklar ve elektrikli aletler kapatılarak enerji tasarrufu sağlanmalıdır.

12- Çevrenin önemi ve korunması ile ilgili eğitimler ile kamuoyunun bilgilendirilmesi sağlanmalıdır.

13- Kent içinde orman alanlarının ve yeşil alanların yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

YAKITLARA DAİR

1- Toplam enerji tüketiminde fosil yakıt kullanımı miktarı azaltılmalı, temiz enerji (rüzgâr, jeotermal, güneş enerjisi) kaynaklarının kullanımı arttırılmalı, bununla ilgili üniversite – sanayi firmaları işbirliği ile kullanılabilir ve ekonomik teknolojik ürünlerin geliştirilmesi sağlanmalı ve bu ürünlerin kullanılması teşvik edilmelidir.

2- Isınma amaçlı kullanılan yakıt türleri içinde kömürün oranını düşürmek ve daha temiz bir yakıt türü olan doğalgazın kullanımını yaygınlaştırmak için tedbirler ve teşvikler uygulanmalıdır.

3- Altyapısı olmayan bölgelerde de doğalgaz kullanımını sağlayacak altyapı çalışmaları hızlandırılmalıdır.

4- Özellikle plansız yapılaşmış, ekonomik gelişmişliği düşük bölgeler için, doğalgazın altyapı sistemi kurulmadan da kullanılmasını sağlayan –sıvılaştırılmış doğalgaz vb. - yöntemler geliştirilmeli ve kömür – odun sobaları yerine doğalgaz sobalarının kullanılması sağlanmalıdır.

5- Her yıl ilimizde satışı yapılacak katı yakıt türlerinin standartlarının ilan edilerek, bu standartlara uymayan yakıt tür ve cinslerinin ile girişi yasaklanmalıdır.

6- İle girişi yapılacak her tür katı yakıtın izinli üretici/ithalatçı/dağıtıcı tarafından getirilmesi, izinli firmalar tarafından satılması sağlanmalı, bu yöntemle kaçak yakıtın ile girişi ve satışının önüne geçilmelidir.

7- Yerleşim içinde faaliyet gösteren fırın ve fırınlı lokantaların kullanacağı odun türleri için standartlar belirlenmeli ve bu tip katı yakıtların kullanılıp kullanılmadığı düzenli olarak denetlenmelidir.

8- İle girişi ve satışı yapılan katı yakıtlar için düzenli olarak denetim yapılıp, numunelerin tahlil ettirilerek, katı yakıtların belirlenen standartları sağlayıp sağlamadıkları kontrol edilmelidir.

9- Katı yakıt denetimleri için ilgili kamu birimlerinde daimi ekipler oluşturulmalı ve denetim araçları tahsis edilmelidir.

10- Tüketicilerin, kömürlerini izin belgeli firmalardan alması sağlanmalı, bu konuda tüketiciler hangi türde, hangi kalitede yakıt tercih etmeleri ve yasal sisteme uygun katı yakıtları nasıl ayırt edebilecekleri konusunda bilgilendirilmelidir.

11- İlimizde kaçak mazot, kaçak biodizel, kaçak madeni yağ üretimine ve satışına engel olmak için, bu ürünleri üretecek prosese sahip tesisler düzenli olarak denetlenmeli, akaryakıt istasyonları düzenli olarak denetlenmeli ve özellikle promosyonlu ve düşük fiyatlı ürün satan tesisler kontrol edilmelidir.

12- İlimizde üretimi yapılan prina odunlarının üretimi izinli hale getirilmeli, prina odunlarının standart sağlayacak şekilde üretilmesi sağlanmalı, standart sağlamayan ürünlerin kullanımına izin verilmemelidir.

YANMA SİSTEMLERİNE DAİR

1- Sanayi yatırımlarının kuruluş aşamalarında, çevre mevzuatlarınca alınan izinler kapsamında yanma sistemleri için uygun teknolojiyi kullanmaları yönünde yönlendirilmeleri sağlanmalı, özellikle ÇED Yönetmeliğine tabi tesislerin yanma sistemleri, henüz planlama aşamasında gözden geçirilmeli ve gerekli durumlarda daha yeni ve uygun teknolojilerin kullanılması önerilmelidir.

2- Kalorifer kazanlarının tekniğine uygun yakılması ve kazan bakımı işlerinde çalışacaklar için "Yetkili Kalorifer Ateşçisi Kursları" düzenli olarak ve belirli aralıklarla gerçekleştirilmelidir.

3- İşyerleri, kamu kurum ve kuruluşları ve konutlarda ateşçi/kaloriferci belgesi olmayan kaloriferci çalıştırılmamalı ve bu kurala uymayan binalar için cezai müeyyideler uygulanmalıdır.

YANMA SONUCU OLUŞAN ATIK GAZLARA DAİR

1- Sanayi kuruluşları ve İşletmelerin emisyon kaynaklı "Çevre İzin" lerinin alınması sağlanmalıdır. "Çevre İzni" olmayan tesislerin çalışmasına izin verilmemelidir.

2- Emisyon içerikli "Çevre İzni" için başvuran tüm tesislerin, yönetmelik doğrultusunda emisyon kaynakları ölçülerek, atmosfere yayım standartlarını sağlayıp sağlamadıklarını kontrol edilmelidir.

3- Atmosfere yayım standartlarını sağlayamayan tesislerin teknolojilerini, proseslerini, yakma sistemlerini ve yakıtlarını kontrol edilmeli, tüm bu önlemlerle standardı sağlayamayan tesisler için filtre önlemleri aldırılmalıdır.

4- Yerleşim alanları içinde bulunan fırın, fırınlı lokantaların baca yükseklikleri ve filtreleri için standart belirlenmeli ve yapılan denetimlerde bu standartları sağlayıp sağlamadığı kontrol edilmelidir.

5- Motorlu araçların egzoz emisyonlarının standartlara uygun halde trafiğe çıkmaları sağlanmalıdır.

6- Motorlu araçların egzoz emisyon değerlerinin standartlara uygun olduğunu belgelemek için egzoz emisyon belgelerini almaları sağlanmalı, teşvik edilmeli ve denetlenmelidir.

7- Egzoz ölçüm yetkisi verilen kuruluşların, egzoz ölçümlerini standartlara uygun yapıp yapmadıkları rutin yapılacak denetimlerle kontrol edilmelidir.

8- Şehir içinde ve ilçelerde, hareket halindeki araçlarda egzoz denetimleri yapılarak, araçların egzoz emisyon belgeleri bulunup bulunmadığı kontrol edilmeli, izin veya izinsiz olsalar dahi emisyon değerlerinin uygun olup olmadığı kontrol edilmelidir.

9- Yakıt olarak kaçak mazot, kaçak biodizel ve kaçak yağ kullanma olasılığı yüksek olan otobüs, minibüs, dolmuş ve servis araçlarının egzoz emisyon ölçümlerine öncelik verilmelidir.

10- Belirtilen sorunların giderilmesi için bu konu ile görevlendirilmiş Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ile Belediye Başkanlığı tarafından denetim ve kontrollerin sık ve standartlara uygun olarak yapılması sağlanmalıdır.

11- Hava kalitesi ölçüm istasyonu sayısı artırılmalıdır.

HAVA KİRLİLİĞİ İLE MÜCADELE KAPSAMINDA SORUMLU KURUM VE KURULUŞLAR TARAFINDAN ORTAK YAPILACAK İŞ VE ÇALIŞMALAR

A) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN YAPILACAK ÇALIŞMALAR:

1- İl Müdürlüğümüz tarafından, Aksaray Belediyesi Zabıta Daire Başkanlığı ekiplerine yönelik, hava kalitesi yönetimi mevzuatı konusunda eğitim düzenlenecek, uygulamaların standart hale gelmesi sağlanacak,

2- Sosyal Yardımlaşma Vakıfları tarafından dağıtılan kömürlerden düzenli olarak numune alınacak,

3- Katı Yakıt Satıcısı Kayıt belgesi almayan firmalarla ilgili olarak Esnaf ve Sanatkarlar Odası ile belirli aralıklarla toplantılar düzenlenecek ve belgesiz satış yaptığı tespit edilen firmalar cezalandırılacak,

4- Yetkili Kalorifer Ateşçisi Kurslarına, Belediye ve Makine Mühendisleri Odası ile birlikte, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü personelleri de eğitim katkısı sağlayacak,

5- Kirletici konsantrasyonları hakkındaki güncellenmiş bilgiler kamuoyuna medya, basın, bilgi ekranları veya bilgisayar ağı ile duyurulacak,

6- Sanayi tesislerinden, ısıl yanma güçlerine göre çevre izni alması gerekenlerin izinlerini almaları sağlanacak,

7- Gözlem düzeyinde emisyon kirliliği tespit edilen her firmadan emisyon ölçümü talep edilecek, analiz sonuçlarına göre önlemlerini alması sağlanacak,

8- Emisyon kirliliği riski yüksek olan sanayi sektörleri belirlenecek, proseslerine uygun önlemler saptanacak ve her bir üretim sektörü temsilcileri ile ayrı ayrı eğitim toplantıları düzenlenerek alınması gereken önlemler konusunda bilgilendirilecek,

9- Yeni kurulması planlanan tesislerin ÇED süreçlerinde emisyon kaynaklı kirlilikler için en uygun üretim teknikleri, yakıt cinsleri ve teknolojik önlemler belirlenecek ve yatırımcılardan bu uygulamalar için taahhüt alınacak,

10- Sanayi alanlarının yer seçiminde, yerleşim alanlarının en az etkileneceği alanların belirlenmesi sağlanacak, plan yapma yetkisi olan kurumlarla bu konuda fikir alışverişinde bulunulacak,

11- Her yıl "Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik" kapsamına giren tesislere "Çevre İzni" vermek. Tüm bu tesislerden kaynaklı sanayi emisyonlarını kontrol altına alınacak,

12- Belirli aralıklarla ve düzenli olarak kent içinde, araçların egzoz emisyon pulları denetlenecek,

13- Egzoz gazı ölçüm yetkisi almış olan firmalar denetlenerek, ölçüm cihazlarının kalibrasyonunun düzenli yapılıp yapılmadığı, ölçümlerin istenilen düzende yapılıp yapılmadığı kontrol edilecek,

14- Kolluk kuvvetleri ile koordineli olarak Motorlu araçların egzoz emisyon değerlerinin standartlara uygun olduğunu belgelemek için egzoz emisyon belgelerini almaları sağlanacak ve denetlenecek,

15- Egzoz ölçüm yetkisi verilen kuruluşların, egzoz ölçümlerini standartlara uygun yapıp yapmadıkları rutin yapılacak denetimlerle kontrol edilecek,

16- Şehir içinde ve ilçelerde, hareket halindeki araçlarda egzoz denetimleri yapılarak, araçların egzoz emisyon belgeleri bulunup bulunmadığı kontrol edilecek,

17- Sosyal Yardımlaşma Vakıfları tarafından standartlara uygun olmayan kömür dağıtılmaması için önlem alınması yazı ile bildirilecek,

18- İlimizde dökme kömür satışı yasaklanacak ve tüm kömürlerin torbalanarak satılması sağlanacak,

19- Hava kirliliğinin yaşandığı yerleşim yerlerindeki konutlar, işyerleri ve sanayide güneş enerjisi, jeotermal, ısı pompaları ve benzeri yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları ile doğalgazın ısınma amaçlı kullanımının teşvik edilmesi sağlanacak,

B) BELEDİYE BAŞKANLIĞI TARAFINDAN YAPILACAK ÇALIŞMALAR:

1- Zabıta Daire Başkanlığı tarafından baca temizliği hakkında duyuru yapılması sağlanacak ve denetimler yapılacak,

2- Denetlenen noktalardan kontrol noktasından alınan kömür uygunluk yazısı ve baca temizlik fişi istenecek,

3- Halkı bilinçlendirici broşür ve kitapçıklar bastırılması sağlanacak,

4- Yeni ruhsat alacak binalara Doğal gaz kullanma mecburiyeti getirilmesi sağlanacak,

5- Gece ve gündüz 15°C'nin üzerinde olduğu günlerde kalorifer ve sobaların yakılmaması sağlanacak,

6- Kalorifer ve sobaların; işyerlerinde, bina iç ortam sıcaklığı 18°C, konutlarda ise 20°C den yukarıda olmayacak şekilde yakılması teşvik edilecek,

7- İle girişi yapılacak her tür katı yakıtın izinli üretici/ithalatçı/dağıtıcı tarafından getirilmesi, izinli firmalar tarafından satılması sağlanmalı, bu yöntemle kaçak yakıtın İle girişi ve satışının önüne geçilmesi için denetimler yapılacak,

8- Yerleşim içinde faaliyet gösteren fırın ve fırınlı lokantaların kullanacağı odun türleri için standartlar belirlenecek ve bu tip katı yakıtların kullanılıp kullanılmadığı düzenli olarak denetlenecek,

9- Kalorifer kazanlarının tekniğine uygun yakılması ve kazan bakımı işlerinde çalışacaklar için "Yetkili Kalorifer Ateşçisi Kursları" düzenli olarak ve belirli aralıklarla gerçekleştirilecek,

10- İşyerleri, kamu kurum ve kuruluşları ve konutlarda ateşçi/kaloriferci belgesi olmayan kaloriferci çalıştırılmaması sağlanacak ve bu kurala uymayan binalar için cezai müeyyideler uygulanacak,

11- Bacaların kış dönemi gelmeden bakım, onarım ve baca temizleme işlemlerinin yaptırılması ve yakıt ve yakma sistemlerinin uygunluğu denetlenerek bacada uygun emisyon çıkışlarının sağlanacak,

12- Hava kirliliğinin yaşandığı yerleşim yerlerindeki konutlar, işyerleri ve sanayide güneş enerjisi, jeotermal, ısı pompaları ve benzeri yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları ile doğalgazın ısınma amaçlı kullanımının teşvik edilmesi sağlanacak,

13- Bisiklet yolları yapımına ilişkin altyapı çalışmalarına başlanarak ve kentsel gelişmeye bağlı olarak şehir planında bisiklet yolları arttırılarak, şehir merkezinde güvenli bisiklet parklarının yapılması sağlanacak,

14- Belediye tarafında yeni yapılarda ısı yalıtım projelerinin uygulanmasının sağlanması gerekmektedir. Eski binalarda da ısı yalıtımının yaptırılması gerekmektedir. Mümkün olduğunca merkezi ısıtmalı ve doğalgaza yönlendirilmesi hava kirliliğinin azaltılmasında önemli bir etken olacaktır.

C) BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN YAPILACAK ÇALIŞMALAR:

1- Standart olmayan yakıtlar hakkında denetimi arttırması,

D) AKSARAYGAZ TARAFINDAN YAPILACAK ÇALIŞMALAR:

1- Gaz Abonelik işlemlerinde taksitlendirme sistemi vb. doğal gaz kullanımını teşvik edici uygulamalar geliştirilmesi sağlanacak.

2- Halkı bilinçlendirme çalışmaları yapılacak,

3- Altyapısı olmayan bölgelerde doğalgaz kullanımını sağlayacak altyapı çalışmaları hızlandırılacak.

E) KOLLUK KUVETLERİ TARAFINDAN YAPILACAK ÇALIŞMALAR:

1- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ile koordineli olarak Motorlu araçların egzoz emisyon değerlerinin standartlara uygun olduğunu belgelemek için egzoz emisyon pulu almaları sağlanacak ve denetlenecek.

2- Şehir merkezinde aşırı hızı önlemek ve trafikte akışkanlığı sağlamak amacı ile "yeşil dalga" düzenlenmesi, gereksiz bekleme sonucu oluşan egzoz kirliliğinin azaltılması için trafik ışıklarını "senkronize" edilmesi. akıllı ulaşım sistemlerine yönelik kentsel trafik kontrol merkezlerinin oluşturulması,

F) METEOROLOJİ MÜDÜRLÜKLERİ TARAFINDAN YAPILACAK ÇALIŞMALAR:

1- Hava kirliliği meydana gelmesi ve uyarı kademelerinin aşılması durumunda; Meteoroloji İstasyon Müdürlükleri ileriye yönelik olarak günlük sıcaklık, nem, basınç değerleri ve inversiyon tahminlerini Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü ile İl Özel İdaresi ve ilgili belediyelere bildirmesi gerekemektedir.

G) DİĞER BİLGİLER:

Organizasyon ve İletişim (Ulusal Temiz Hava Eylem Planını uygulayacak Kurum ve Kuruluşlar)

Valilik, Belediye, Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü, Emniyet Müdürlüğü, İl Halk Sağlığı, Meteoroloji Müdürlüğü

Satı ARSLAN Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü	Sevcan COŞKUN Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü	Mustafa AYKIN Emniyet Müdürlüğü
Semih UYAR İl Halk Sağlığı	Yasin AKBAŞ Aksaray Belediyesi	İrfan ÜNÜVAR Bilim, Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü
Adem ALTINSOY Meteoroloji Müdürlüğü		